lismem, jak byly syndikalistické teorie změněny a přizpůsobeny teorii fašismu a zákonem zavedeny reformy, jimiž byly fašistické syndikáty včleněny do státu a které končily přetvořením státu ve stát korporativní. V poslední hlavě dotýká se autor snah fašismu v ohledu kulturním, zejména na poli náboženství, které má Italii fašismus vůbec nahraditi. Doslov knihy tvoří Josefem Machem napsané vylíčení všeobecně známé politiky Italie v poslední době.

Vzhledem k důležitosti postavení Italie v mezinárodním styku, jakož i zajímavosti fašismu, ovládajícího nyní úplně Italii, jest spis, objektivně a důkladně podávající idee fašismu, velmi zajímavý. Dr. Rudolf Wierer.

Karel Stloukal: Česká kancelář dvorská r. 1599—1608. (Rozpravy České akademie věd a umění č. 73, Praha, 1931, stran 176, velká 8⁰, 11 obrazových příloh a francouzské resumé.) — Máme-li právnickou veřejnost stručně upozorniti na nové velké a záslužné dílo vynikajícího našeho politického historika, začneme nejlépe vlastními slovy jeho úvodu: »Naše vědomosti o úředních a správních institucích starého českého státu jsou kusé. Neznáme dosud bezpečně jejich funkce a kompetence ani po stránce právní, po stránce pak vnitřního zřízení a skutečné prakse zůstávají nám stále ještě pevninou téměř neznámou.« Doc. Dr. Stloukal přinesl nám svým dílem prvý soustavný příspěvek do těchto nezpracovaných otázek. Za předmět svého badání zvolil si orgán nad jiné důležitý, českou dvorskou kancelář z doby jejího největšího rozkvětu za Rudolfa II., v níž shledává »onen orgán státní správy, který vytvářel tradici byrokratického aparátu; podle jejího vzoru vyvíjela se celá spletitá moderní administrace, opřená o pravý dokument« (str. 3). Činnost tohoto orgánu sleduje autor právě se stanoviska vnitřního způsobu úřadování, v čemž spočívá plná originalita. Zdrojem zcela nových poznatků jest pak methoda autorova, spočívající v tom, že sleduje úřední akt od okamžiku jeho vstupu do kanceláře až do jeho úplného vyřízení. Dozvíme se tu, jak starého původu jsou dnešní naše fáse úřadování, jak již v české dvorské kanceláři se »priorovalo«, odstupovalo úřadům jiným, ukládalo ad acta a j. Zvláště poučná jest kapitola pátá, pojednávající o organisaci a personálu české dvorské kanceláře. Vítáme co nejupřímněji tuto významnou práci z odvětví dosud nezbadaného. —jkt—

Doc. Dr. Jiří Havelka: Organisační statut pro státní správu železniční. (Str. 81, 8⁰, naklad. Všetečka & spol., Praha, 1931, cena Kč 10.) — Autor, známý svými studiemi z oboru státního podnikání, zejména železničního, připravil k tisku české vydání normy, která dosud jest »základem organisace správního úřadu železničního a vlastní správy státních drah«. Ve svém vydání přihlédl autor na všech místech k nemalým změnám, které přineslo zejména popřevratové zákonodárství, a připojil řadu potřebných vysvětlivek. Kdo chce býti informován spolehlivě o dnešní komplikované organisaci stát. drah, nalezne v praktické příručce Havelkově rychlé a jasné poučení. —jkt—

Schimlowsky: Formularien für Verträge und für Eingaben im Verfahren äusser Streitsachen. (4. vyd., str. 756, velká 8⁰, naklad. Maur, Vídeň a Röhrer, Brno, 1931, cena neudána.) — Jak z titulního listu i předmluvy patrno, jde tu o přepracování formulářové sbírky, vydávané Maurovým nakladatelstvím, se zřetelem k československému zákonodárství; úpravu provedli vrch. soud. rada Ivo Mallat, soud. rada Dr. Hans Eigl a not. subst. Dr. K. Stuchel, čerpajíce při tom z dosavadních podobných pomůcek, z nichž na prvém místě citují známou Novákovu Sbírku vzorců soukromoprávních smluv a prohlášení. Není pochyb o tom, že spád denní právnické praxe vyžaduje často rychlé orientace v předlohách, vytvořených v klidnější chvilce a prošedších již ohněm příslušného řízení. Proto také množí se v poslední době formulářové sbírky z nejrůznějších oborů právních a nalézají v praxi hojného odbytu. —jkt—

Dr. František Roubík: Český rok 1848. (Stran 421, velká 8⁰, naklad. Lad. Kuncíře, Praha, 1931, cena ilustrov. vydání na kříd. papíře

s mnoha přílohami Kč 70, váz. Kč 90.) — Pilný historik, těžící zejména z bohaté studnice státních archivů, zpřístupněných státním převratem, charakterisuje novou svoji publikaci jako populární knihu o českém roce 1848. Shrnuje jednak to, co zejména po převratě bylo o roce 1848 napsáno, jednak dokresluje některé zjevy vlastním svým archivním badáním. A tak dostává se nám instruktivní pomůcky, umožňující srovnávati dvě veliké revoluce, které bez větších zmatků přinesly v době 70 let do vývoje lidského spolužití neporovnatelně více změn, než celá dlouhá století předchozí. Máme tu na mysli právě revoluci z r. 1848 a z r. 1918. Vůči roku 1848 jsme ovšem ve výhodě, spočívající v možnosti odstupu, tak často zdůrazňovaného pro historicky věrné vylíčení doby; rok 1918 však za to tím živěji máme ještě v paměti, i když o celé souvislosti jeho teprve postupně se dovídáme. Roubík, vylíčiv nejprve správní, hospodářské i myšlenkové předpoklady roku 1848, provádí nás zajímavě všemi událostmi krátkých měsíců svobody a oceňuje, v čem zůstalo již trvalé ovoce této doby. Líčení doprovází řadou původních vyobrazení, zejména cenných politických karikatur. Vynikající úpravou provedlo i nakladatelství významný kulturní čin.

—jkt—

Mahatma Gandhi: Můj život. Vydal C. F. Andrews. Z anglického přeložila Pavla Moudrá. S předmluvou prof. Dra V. Lesného. 8⁰, 252 stran, Orbis, Praha, 1931. — Nynější doba nevyznačuje se náboženskou a mravní opravdovostí, zejména ne v politice. Převládá názor, že etika nemá nic společného s politikou. Předpokládají se ovšem určité mravní hodnoty u politika, aspoň teoreticky mravní zásady se respektují, ale v celku převládají spíše tendence směřující k mravní shovívavosti než přísnosti. Snad Masaryk je v tom směru ojedinělým zjevem nejen u nás, nýbrž i v Evropě. Zdá se, jako by jeho hluboké mravní i náboženské založení zbavovalo jej pochybností, jeho slova jsou jasná, přesvědčivá a vždy plná moudrosti. Gandhi je také politik a při tom »hledač pravdy«, jak o sobě říká. Jest úplně prostoupen hlubokým náboženským citem a jeho veškeré úsilí směřuje k mravní dokonalosti. Toto spojení politické činnosti a přímo světeckého života zdá se samo o sobě zázrakem, tím obdivuhodnější je, že toto spojení vytvořilo muže, kterému se snad podaří úžasný úkol sjednotiti a osamostatniti Indii. Jsou to úkoly zdánlivě ryze praktické, ale Gandhi je dovedl posvětiti myšlenkou. Snad jedině veliká myšlenka je s to, spojiti tolik různých zájmů v Indii a hluboký náboženský cit ovládnouti tak ohromné masy lidstva. Snad jedině mravní převahou, hlubokou vírou ve svá práva a odhodláním ke všem obětem, i k těm, které se nám zdají nesmyslnými, jest možno čeliti ohromné moci anglického imperia. Životopis Gandhiův mnoho vysvětluje, umožňuje porozumění této postavě, která vyrůstá do rozměrů Mohamedových a osvětluje též metody indického boje o samostatnost, z nichž je zřejmo, že praktickému porozumění naprosto není náboženské založení Gandiho na závadu. Naopak jeho politika ukazuje, že si osvojil velmi dobře filosofii západní i ruskou (Tolstojovu), že jich dovede použíti na praktický život lépe než na západě. Má odvahu použíti zbraní naprosto neobvyklých a dovede odhadnouti jejich účinek. Celý svět stůně. Dlužno se učiti všude a od každého. Snad mnoho by dovedla etika zachrániti. Mluví se i u nás o nedostatku náboženského citu a tím i mravní citlivosti, ačkoli jest jasno, že předpoklady pro ně jsou tu skryty pod vrstvou předsudků nahromaděných z proticírkevních aversí, z nichž se vyvinul jakýsi falešný stud z mravnosti. A tu Indie, přes to, že nejen zeměpisně i kulturně tak odlehlá, může býti nám i celému světu poučením. Dr. Lepař.

Zodpovědný redaktor Dr. Karel Novák. — Tiskl B. Stýblo v Praze, Václavské nám. 32